

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НИЈУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у влату, на по године
10 фран., на четврт год. 5. фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се поштанском
упутницом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отправањем новина
на коју драго пошту, а коме је
наручије, може се претплатити
код г. *Петра Рамаковића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Мите Стајића* књижара у *Бео-
граду*. Дописи се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
рјеч или за број од пет цвѐра-
ра по 8 новчића за прва пута, а
за сваки даљи пут по 2 новч.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ. Њ. ВВ. Књаз Господар,
Књаз Престолонашљедник и Књаги-
ња и Њ. Њ. Свј. Свј. Књагиница
Ксенија и Књаз Мирко пошди су у
последњем вече са великом прат-
њом на Ловћен, одакле су се сју-
традан повратили.

— Поводом смрти императорско-
руског министра иностранијех дјела,
графа Муравјова, походио је одмах
у петак, 9 о. м., наш министар спољ-
нијех послова г. Војвода Вуковић
са персоналом подручног му миаи-
старства, овдашњег царско-руског
министра резидента г. Губастова и
изјавио му саучешће у име Кња-
жевско Владе. У исто вријеме примио
је г. Губастов изјаве саучешћа од
цијелог дипломатског кора на Це-
тињу, као и од осталијех нашијех
министра и великодостојника.

У суботу пак, у 11 сати прије
подне, давао је г. министар Губа-
стов у манастирској цркви парастос
покојном графу Муравјову, на којему
су присуствовали: Њ. В. Књаз Пре-
столонашљедник, Њ. Свј. Књаз Мир-
ко, г. министар Губастов са секре-
таром госп. Лормонтовим, наши ми-
нистри и великодостојници, више
иностранних дипломатских предста-
вника на Цетињу и много чиновника
и грађана.

— У мјесто г. фон Пфлигел-а,
првог секретара к. и к. дипломатске
мисије на Цетињу, који је добио
друго одређење, дошао је овамо за
првог секретара исте мисије г. Вил-
хелм витез од Шторк.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 16 јуна.

У Кини није више метеж ло-
калног значаја; то је већ прави рат,
што се тамо догађа. Међународни
ратни бродови бомбардовали су Та-
куске форнице, јер су ове, наводно
на царичину заповијест, отвориле
јаку ватру на јевропске бродове.
Пошље жестоког бомбардовања јев-
ропске чете освоје на јуриш фор-
нице и потуку 400 кинеских војника.
У тој топовској борби прилично је
страдала и међународна флота. Два
инглеска ратна брода оштећена су
од кинеских граната, а и један рус-
ки брод пропао је; осим тога изги-
нуло је и израњено је том приликом
много морнара.

Вијести о том боју врло узнеми-
рише Јевропу и Америку, а та
узнемиреност је куд и камо уве-
ћана била другом вијешћу о суд-
бини адмирала Сејмура, који је по-
вео до 2000 војника свију народно-
сти у Пекинг, па га на том путу
зауставили и околили Боксери, а
можда и сама кинеска војска. Изме-
ђу њега и непријатељских чета из-
родно се формалан рат, у којему је
Сејмур изгубио добар дио своје вој-
ске; а без сумње пропао би ту са-
свијем, да му нијесу међународне
чете из Тијенчина на вријеме дошле
у помоћ и ослободиле га из очајног
положаја те допратиле и опет у
Тијенчин.

И у Тијенчину није ништа боље!
Кинеска војска у друштву са Бок-
серима опсјела је и бомбардује куће

Јевропејаца, пали, разбија и убија
све, што им од странаца до руку
дође. Међународне чете бране и суз-
бијају ове нападаје и, како потоње
вијести гласе, једва су успјеле, да
варош од непријатељске опсаде осло-
боде.

Да се тај општи устанак сузбије,
повзат је у Пекинг, Ли-Ху-Чанг, ко-
ји је до сада повучено живио као под-
краљ у Кантону. Он се сматра као
најспособнији кинески државник, који
је најбоље упознат с јевропским од-
носима, па се мисли, да његов позив
у престоницу може значити обрт на
боље и повратак мира и реда. Али
рекло би се, да се кинески таласи
неће тако брзо утишати. Консерва-
тивни народи, а Кинези су најкон-
сервативнији на свијету, тешко се
заталасају, али се с истога разлога
и тешко утишају, кад се једном
покрену.

И Русија довола је у Кину своје
чете, да буде у помоћи пријатељ-
ској држави при савлађивању овог
општег метежа. Овака изјава руске
владе изненадила је и у велику не-
прилику бацила Инглезу, који не
могу видјети, да Русија предузима
штогод у Кини сама на свој рачун.
Лондонске новине слабо се са да и
заимају ратом са Бурима, но врло
развијено пишу о кинеским дога-
ђајима и о Русији, која хоће да се
шири према Кини о тропску и кори-
сти других народа. Наравно, да и
инглески страх има велике очи, па
већ види Русе у Пекињу. Међу тим
ако би Русија баш и хтјела да узме
Пекинг, не би питала Инглеску,
нити би јој Инглеска у томе и нај-
мање могла сметати, која је послед-
њих година у источној Азији непре-
стано морала да уступа испред Ру-
сије. Зато ће се Русе тешко попла-
шити, када лондонски „Тајмс“ говори
о томе, како је Инглеска дужна,
да са сродним америчким народом
предузме руковођење у поступању
заинтересованих држава у данашњим
кинеским приликама; а за то да јој
довољно сретава даје њена флота.
Код оваких пријетњи Руси могу
спокојно спавати. Њима није хитно
И онако слабо се ко у Китају осврће
на оно што Инглези говоре. Тијем
више слушају на ријечи Русије; а
остале државе тамо слабо што важе.

Инглеским новинама оптро од-
говарају руске новине и опомињу,
да ако ико у Кини може што да
уради, да је то Русија, која тамо и
на копну и на мору има довољну
силу. Иначе веле руске новине, да
Инглезима неће поћи за руком, да
покваре слогу међу државама у кинеским
словима, него ће усамљена
остати само Инглеска. Све руске
новине једногласно се изјављују про-
тив тога, да Русија у друштву са
Инглешком поступа против Кине,
која брани своју самосталност, цје-
локупност и своје економске инте-
ресе.

„Новое Время“ пише: Инглеска
је штампа окривила Русију, да гаји
најсебичније намјере; она јој је при-
писивала, да је Русија покренула
покрет „велике шаке“, она просто
проглашује садашње догађаје у Кини
„руским маневром“. Инглеска, кад
није могла сама војевати с Русијом
и са њезиним упливом у Кини, из
свијех је сила настојала, да нас нај-
прије завади са Јапаном, па онда

са америчким Савезним државама.
Пошље је опет заборавила своје не-
повјерење према Русији и почела го-
ворити о „мирољубивости руске по-
литике“ и проглашавати, да само
„искрена међусобна помоћ Русије
може спасити све јевропске инте-
ресе у Кини“. А „Тајмс“ иде још
и даље, и не би имао још ништа
против тога, кад би садашња „зајед-
ничка акција довела до тога, да би
се Русија и Инглеска привикле ра-
дити заједнички и међусобно се
разумијевати“. Ту морамо завикнути:
Excusez du peu! Не знамо, чему се
треба више дивити, да ли лакоми-
слевости или дрскости, с којом нас
зову, „да се привикнемо радити за-
једнички с Инглешком.

У Русији нема закутка, гдје по-
литика Инглешке не би изазивала
велику одвратност и мржњу, јер су
симпатије цијеле Русије на страни
онијех, које Инглеска убија морално,
материјално и политички. Тај јаз,
који постоји између Инглешке и
Русије, не могу загладити никакви
повињарски чланци. Или зар Инглези
мисле, да су Руси заборавили, што
је био Солзбери на берлинском кон-
гресу и кјим је уврједама обасуо
Русију Чемберлен са парламентарне
трибуне?

Поред свега тога не смијемо
заборавити, да нама најпослије није
стало до обраде свејевропских инте-
реса у Кини. Односи Русије према
Кини нијесу исти, као њезини од-
носи према Јевропи. Јевропа, ако јој
посао не пође добро за руком у Кини,
може поскакати на своје бродове и
отпловити од крајних брјегова кинеских,
те прекинути с Кином сваки
свопај; Русија пак мора имати на
уму, да је с Кином у додиру на
сувоzemној граници, у дужини преко
4000 врста, да је с њом у додиру
као сусјед са сусједом, ипошто пак
посредством прекоморских комисио-
нара. Наши односи према Кини јесу
односи добријех сусједа, а не експло-
ататора.

О каквој заједничкој акцији
Русије са осталим велесилама може
бити збор само онда, кад би се
морали бранити ови интереси Јев-
ропе, који се не противе интересима
Кине и њенијех становника, јер ови
интереси имаду једнако, ако не још
и веће право на нацу пажњу, него
интереси Јевропљана. Било би издај-
ство нашијех традиција и напнијех
интереса, као би радили друкчије
и устали на одбрацу онијех, који
Кину само експлоатишу. Положај
Јевропе у овај час свакако је кри-
тичан, и ако је Јевропа тако јака,
како је описује инглеска штампа.
Зато мора бити Русија у тој кризи
Јевропе што опрезија!

† Граф Муравјов.

Руски Цар Никола II. изгубио
је и опет свог првог савјетника,
своју десну руку у управљању спољ-
свањше политике, а изгубио га је
баш у овом часу, кад смо на пра-
гу великијех догађаја на далеком
Истоку.

За ове три и по године, што је
Муравјов управљао руском спољном
политиком, радио је он увијек на
том, да Русија буде у добрим одно-

сима са свим велесилама. Имајући
ваада пред очима цијељ одржања
свјетског мира, он је мирољубиво
водио лађу руске политике, а зато
ипак није никад напустио поли-
тичке и културне тежње Русије,
нарочито у Азији.

Од свог претходника, покојног
књаза Лабанова наслиједио је фран-
цуско-руски савез, који је у истоње
вријеме још снажније ојачао, и ако
се је Муравјову у почетку непра-
ведно приговарало, да је Французе
у питању Фашоде напустио.

Главни моменат његова рада био
је свакако онај, кад је у августу
год. 1898, извршујући благородне и
узвишене намјере младога Цара, ра-
заслао владама свијех цивилизова-
нијех народа на свијету позив на
конференцију мира, која се је лани
састала у Хагу. И ако закључци
хашке конференције не могаху спри-
јечити ни америчко-шпанског, ни
англо-бурског рата, то ипак прак-
тичне пошљедице у будућности неће
изостати.

Ваада одап и проширенут миро-
љубивим тенденцијална цара Николе
II., настојао је Муравјов да мирним
дипломатским преговорима руске
спољне интересе свуда добро зашти-
ти и ојача. И ово, у очи своје смр-
ти, доживио је то задовољство, да
је Русија — благодарно његовој
свјесној политици — данас на гра-
ници Кине тако спремна, да своје
интересе може достојно обранити.
То је пошљедњи његов успјех.

*

*

Граф Михаил Николајевић Му-
равјов родио се 7. априла 1845.
Свршив класичну гимназију у гу-
бернијској вароши Полтави, а уни-
верзитетско наука у Хајделборгу,
дошао је 1 марта 1864. у Петроград,
управо у министарство спољнијех
послова. Затим је готово цијело
своје службено вријеме провео у
иностранству, гдје се је од најнижег
секретара почео до посланика. Нај-
прије је био придјељен руском по-
слаштву у Берлину, двије године
затим постао је најмлађи секретар
у Стокхолму, г. 1867. премјештен
је у истом рангу у Стутгарт, а 1869.
у Берлин. 1872. г. био је неко ври-
јеме код руског посланства у Карлс-
ру-у, па онда у Паризу. 1873. вра-
тио се као најстарији секретар у
Стокхолм, затим је отишао 1874.
у Хаг, гдје је остао до 1877. За
вријеме рата с Турском 1877 године
радио је као пуномоћник друштва
за потпомагање рањених и болесних
војника на руско-турском бојном по-
љу. Пошље рата опет се вратио у
дипломатску службу и године 1880.
био је први секретар у Паризу и
добно коморничку титулу. Ту је и
писао мемоаре свога дједа, чувеног
диктатора Вилне.

У Паризу био је тада посланик
граф Орлов, а кад је овај год. 1885
премјештен у Берлин, он поведе са
собом и графа Муравјова као по-
сланичког савјетника, кога је звао
својом „десном руком.“ У 1893. год.
буде постављен за посланика у Ко-
пенхаген, чија је краљевска породи-
ца тако тијесно сродна с царском
руском породицом, те је то постав-
љење било знак особитог одликова-
ња и повјерења. Ту је Муравјов
посвећен био у све дипломатске тај-
не, чије су се жније стицале у кра-

љевском двору. Кад је књаз Лаба-нов љети 1896. године напрасно умро у жељезничком возу, на шљедно га је Муравјев најприје као управитеља, а доцније као министар спољних послова.

Граф Муравјов је напрасно умро, јер дан прије своје смрти, кад је примао дипломатске посјете, био је још сасвијем здрав. Умро је у четвртак 8 о. м. у 9½ сати прије подне. Исти дан у 3 сата по подне држано му је опјело у присуству дипломатског кора, министара и многих великодостојника, а 12 о. м. свечано је сахрањен у присуству Цара и Царице, који су мртво тијело покојниково окитили величанственим вијенцем.

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Кинеска царица — удовица. Ради бољег разумијевања крупних догађаја у Кини, који привлаче на се скоро сву свијетску пажњу, изиђемо по „Тргов Гла-сници“ неколико података о кинеским приликама уопште, а нарочито о њиховој царици удовици, која има сада у рукама царску власт над големим небеским царством и која овом најновијем покрету у Кини на челу стоји.

Није лако схватити трага свим оним замршеним и крвавим вијугама, којима је садашња царица-удова Цу-ци дошла до врховне власти. Кроз ружичасте бедеме „забрањенога града“, царскога двора у Пекингу, врло тешко продиру у свијет одједи оних трагедија, које се у њему збивају.

Пред саму англо-француску експедицију у години 1860, која је продрла у Пекинг, да би нагнала Кину на отварање неколиких пристаништа Јевропљанима, побјеже цар Хејен-Тунг из Пекинга у Јехол и ту умре идуће године, а на пријестолу га наслиједи шестогодишњи син, ког му је родила била једна наложница. По наговору својих дворјана цар на смрти одреди осам својих љубимаца, да буду регенти за вријеме царева малолетства. Али брат умрлога цара, принц Кунг, који бјеше накљон Јевропљанима, предвиђајући опасност од осмочланог регентства, договори се са законитом удовицом умрлога цара, која с младим царем и с његовом мајком побјеже из Јехола. Цијело регентство, које је за младим царем појурило у Пекинг, буде дрским препадом ухваћено и јавно погубљено у сред Пекинга.

Млади цар буде проглашен под титулом Тунг-Хи, а регентство приграбе удовица умрлога цара и мати младога цара. Старија регенткиња била је царева удовица Цу-ан, а млађа је била Цу-ци, као царева мати, ма да је била само наложница умрлога цара. Цу-ци одликовала се необичним особинама тијела и ума, ни мало се није устезала, да своју љепоту употребљује на своје политичке сврхе, којима је тежила без икаква обзира на каквоћу средстава.

ЛИСТА К.

ПУТОПИСНЕ БИЉЕШКЕ ИЗ НОРВЕШКЕ И СПИТЦБЕРГА

од П. И. Почака

(Управљено у два писма „Родолубу“, свом пријатељу. (Наставак.)

Због грамзена за већим ловом, стра-дају ти ловци више пута од задоцњеног повратка, јер чим ноћ почне наступати, почну непогоде мора, које више пута проузрокују да се ловци подаде, или да морају презимати на острвима. Овђе у луци има једна колибница, у којој су назад неколико година морала 4 риболовца провести зиму, од којих су међутим само двојица остали живи, јер нијесу били снабђени нужним потребама, а осим тога имали су и доста неприлика у течају зиме (јер им већи дио хране наједоме међеди).

Око 10 сати после подна, као што ви наизначи, — уз бурне поздраве — крену смо се за Јевропу, или боље рећи за Хамерфест, коју од Advent-bey растављају читавих 527 миља морске површине. Идући кроз Isfjord к пучини мора, гледао сам час на lijeво час на десно мјеста, по којима проведох 21 дан лијепог живота и слатких успомена.

И ако сам вам у досадашњем већ по што-год о Спитцберском земљишту писаво, то ћу вам ипак и сада додати још што-год, да вас са тим дијелом свијета што боље упознам. Прије свега његова средишта још нијесу географски позната, једино су познате обале и то највише са западне и сјеверне стране, по којима сам и ја био. У

Године 1872 регенткиње ожене младога цара Тунг-Хи једном Манџурском принцесом Ах-лу-тех, и 1873 регенткиње предаду власт цару.

Али се већ идуће године цар разболи и у децембру 1874 изађе царев указ, којим се бивше регенткиње опет враћају на власт. Пошље четири недеље умрије Тунг-Хи остављајући за собом царицу у трудном стању и двије царице у власти као регенткиње. Регенткиње нијесу хтјеле чекати, док царева удовица роди, као што китајски закон захтијева, него похитају да саме одреде престолонашљедника, и то синовца пређашњег цара Хејен-Тунга, који се као нови цар прозва Кванг-Шу.

Још не бјеше родила удова пошљедњег цара Тунг-Хи, и било би непријатних заплета, кад би родила сина. Она се одједном разболи и умрије — од туге за мужем, као што је званично јављено из двора.

Тако је кроз низ дворских завјера и државних удара царица Цу-ци већи дио утицаја и власти одржавала у својим рукама. У 1881 години знаде се двије регенткиње, и старија Цу-ан напрасно се разболи и умрије. Од тога доба, па до рата с Јапаном, сву је власт имала у рукама Цу-ци као једина регенткиња и царица-удова. Принц Кунг, брат Хејен-Тунга, који је био на челу државне управе, губио је све више утицај свој на државне послове, те се на пошљетку поуче у један будистички манастир, а наслиједи га у власти 1884 год. љубимац царице-удове Ли-Хунг-Чанг. Али као први доглавник младом безначајном цару Кванг-Шу, био је његов отац принц Хун. Царица-удова зацарала је и од његова утицаја, и он напрасно умрије 1890 год, пошто је мало раније исто тако напрасно умро и маркиз Цент, који је као китајски посланик из Јевропе доио био у Кину јевропске идеје о реформама у небеском царству. И пошље пунољетства цара Кванг-Шу царица Цу-ци ипак је у ствари владала све до Јапанскога рата. Цу-ци хтјела је своју шездесету годину прославити побједоносним ратом над Јапаном. Али се у томе јако преварила. Пошље тридесет година неограничене власти бивша царева наложница, царица-удова Цу-ци, мораде бјежати испред мрског побједонопа. У двору је дошло до врло бурних сцена између Цу-ци и цара Кванг-Шу. Многи су се дворјани сада окуражили и савјетовали цару, да учини крај влади царице-удовице. Великани се подијеле на присталице царице и на присталице царице удовице.

Од једном из двора поврве укази и наредбе, каквих у Кини никад пређе није било: права револуција у држави, завођење реформа у јевропском духу. Године 1899 изгледало је, да Кванг-Шу хоће да преобрази цијелу Кину онако исто брзо, као што се раније преобразило Јапан. Према тим преображајима усумомеша се стари кинески дух и све што је својим интересом везано за одржавање старог стања.

Цу-ци стрљиво је чекала своје вријеме, три године живједа је понучено и правила се, као да је сасвим равнодушна према свему, што се у држави збива. Али је потајно она одржавала везе са свим конзервативним елементима, нарочито са многобројним члановима династије, који као Манџури, зазираху од превласти чисто

опште може се рећи, да је земљиште кршевито, али има и врло лијепајих равница, које као и брда, оскудијевају од сваког растљива, до једино мало биљака, које пасу и о њима живе сјеверни јелени; брда пак већином су пјешчана, а има их и кршевитих, али велики мраз, који зим траје за дуго, ослаби их тако, да временом гину и у пијесак се растворе. Слично овоме, између других мјеста видно сам у „Вјине блеу“ врсту бијелог мрамора, који се бијаше одломно од неких горостасних стијена, што се над обалом мора уздицаху, и он се бијаше готово већ претворно у пијесак и бијелу земљу. Осим брда или равница види се и нешто треће, што им је природа наметнула, а то је лед, који се види у разним облицима и на разним мјестима. На једном мјесту уздиже се као брдо, а на другом пружа се као равница. Сва ова својства поларне природе колико су тужна, ипак су човјечијем уму узвишена, јер видећи их помисљамо на прошлост, гдје нам их не допире и видимо пред собом оно, што је природа од свог зачета недирнуто сачувала.

Око 12 сати изашли смо у пучину и среди се с бурним валима Океана, а мало доцније, поздрављајући их пошљедњи пут, изгуби смо из догледа Спитцберске врхове.

1. и 2. јула проведи смо на мору и имали великих непогода, а 3-ег, око 6 сати најутра, проишмо крај Capo Nord а и стигли око 8½ у Хамерфест; из Хамерфеста поишмо два сата доцније за Тромзое и у исту стигли на 11½ сати после подне.

Долазећи из Спитцберга, гдје је природа, — како горе рекох — слабо развијена, од помола Сјеверне Главе па доведе, остао сам просто удивљен од бујног природног развитка; стрма брда или клисуре, које

кинескога елемента у двору, који је био уз цара за реформе. Нарочито је Цу-ци с војском стајала у вези и рачунала на њен конзервативни дух.

Шта се све у дворској тајности догодило, данас се још не зна; само се једног дана изненади цио свијет царевим указом, којим се царица удовица Цу-ци поставља опет за регенткињу, пошто је цар тешко оболио. Одмах се разбјегоше сви реформатори и дотадашњи цареви доглавници. Шесторица од њих буду ухваћени и у Пекингу јавно погубљени. Сви су јуначки поинули.

Стара Цу-ци по трећи пут је побједила и сада има опет сву власт у рукама; цар је још жив.

Садашњи докрет Боксера опет је дјело царице-удове Цу-ци, која хоће да око себе прикупи све конзервативне елементе, и манџурске и кинеске, а Боксери су Кинези. Како ће свршити Цу-ци, у скоро ће се видјети. Најновије вијести из Кине јављају, да су се дипломати велесила у томе сложили, да први услов повратка мира и реда у Кини мора бити одстрањење и заточење ове царице удовице.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Културни живот лужичких Срба). Мали овај народ, окружен свуда унаоколо германским елементом, није се још одрдио од своје браће Словена, већ је за толике вековне неком живаљошћу умно сачувати своје име и своју народност. Главни објекти око којег се купе сви прваци њиховог културног напретка, јест њихова „Матица“, о којој „С. П. Вједомости“ овако пишу:

Недавно су лужички Срби славили свој годишњи празник — годишњу скупштину своје „Матице“ која је овога пута прошла веома свечано, јер је тога дана отворен нови дом Матичин. То је прекрасно здање од три сирата, подигнуто поред кућерка, у ком је Матица до сада животарила и била центар духовнога живота овога маленог народића српског.

Историја подизања овога новог дома Матичиног је прилично зарлетена и интересна. Она је тјесно свезана с именом Ј. Е. Смољара, тога духовнога оца и Матице и лужичко-српског препорођаја у опште. Године 1873 купио је Смољар на свој ризик за Матицу кућерка с повећим дворштетом на једној од централних улица у Будисину (Будцен) рачунајући на помоћ од Русије. Он се донета и отпрати у Русију, али се не може рећи, да је на том путу постигао особито сјајне резултате. Напошљетку је помогло петроградско добротворно друштво, а то је једно од таквих добротворстава, каква оно на жалост ријетко себи допушта.

Руска помоћ је у ствари била веома незнатна. Матица је била принуђена да рачуна на скупљање прилога, које је ишло веома траљаво. До пошљедњег времена скупљено је било свега 54.000 марака, рачунајући у то и приход од дома Матичиног.

И ако је ова сума, покупљена од свих славенских земаља, била веома скромна, њемачка је штампа у осамдесетим годинама ударила тим поводом у ужасан крик и поход противу панславизма. Покојни Имиш

сам у пролазу за Спитцберг видно највише снјегом покривене, сада их гледасмо осуће чилим зеленилом траве, — тако свјезим — да слично нигда прије видно нијесам. Овдје пак у околини Тромзое, осим тога привлачила ми је поглед бујна шума, што се изнад вароши простираше; нешто она шареним љетинковима, нешто китњаста варош с плавим морем и по њему многобројним једрима и паробродима, а нешто перспективни поглед измијешане природе и древо ледних врхова жарки орнизонт с вивотним залазом поларног сунца; све то укупно једно је другом одговарало и сачињавало лијепо панораму, пред којом ми се дух у заносу и сладости губљаше.

Пошто сам вам обећао у мом пошљедњем писму, да ћу вас о Лапонцима и њиховом стању по могућности извјестити, то за опште интереса сабрао сам шљедече:

„Samech“ сопствени им је назив; „Lappalaist“ називају их Финландези; „Fiu“ — Норвежани, а ми са осталим народима Јевропе називамо их „Лапонци.“ Овом соју људства, што од вјекова пребива по неплодном и ледном земљишту сјеверне Норвешке, Шведске и неког дијела Финландије или Русије, чисто се не зна неходство; виши дио историјских писаца, који су о њима писали, тврде да проишле од Монгола и да су по примјеру узетом од Јудеја, који се у сјеверне предјеле сељаху, особито после Асирског ропства — издигли и настанили се по предјелима у којима и данас живе; други пак тврде — по сличности језика и његовог коријена, да проишле од Финландеза, премда их исти презрењем зову крајњи — (Lappalaist) До половине 17 вијека били су незнабожци и идолопоклоници, — кланђући се и обожављујући равна знамена природе, — и толико су њима били занјети

дао је на све те објеле красан одговор у својој брошири под називом: „Der Panlavismus unter den sächsischen Wenden in Preussen hinübergetragen“ (1884 год.). Покојни Горник указао је на то, да се скромним сретствима српским користе Њемци а не друга. Њемци на примјер успјели су, да проишну у лужичко српску селинарију у Прагу, подигнуту српским новцем и трудом. Дуго би било причати сву историју дома Матичиног, зато да се ограничимо само на пошљедње догађаје. Пошљедњих година свога живота почео је Горник преговоре с градеким савјетом града Будисина о подизању дома, али му не бјеше суђено да дочека макар и почетак зидања, јер је речени савјет претежно ствар годинама. Тако је први камен у темељ нове зграде Матичине положен једва 1897 год, кад се славила педесетогодишњица Матице лужичке, али под погодбом, да зграду доврше за десет година. Прошле године била је зграда већ до пола готова, али се даље није могло, јер није било новца. У њу се преселила библиотека Матичина и штампарна Смољарова с књижном, а горе стоји натпис: „Boha k cesci Serbam k wuzitku.“

Сад при отварању дома Матичиног ступила је у живот још једна установа лужичко-српска: „Народно србо-лужички музеј.“ Идеја тога музеја прилично је давнашња. Лужичко српски родољуби: Смољар, Горник, Имиш, Вељан, Бич и други скупили су нешто мало предмета за музеј, али су их држали код себе у кући, јер нијесу им имали гдје смјестити. После тога дали су их под реверс кустосу градеког будишинског музеја Штиберу. Ова колекција од 600 предмета била је квансац за музеј, а послјидје је порасла са колекцијом, која је била изложена у Дразданима године 1896, заједно са 3000 марака у новцу од посјета, које су изложби указане Садашњи старатељ музеја је г. Шевчик, и пошто је годину дана требао да га уреди, сад га је отворио публици.

Истина, српско лужички музеј не треба упоређивати с музејима других већих народа, али је ипак од вриједности. Смјештен је у једној од повећих дворана нове зграде и садржи лијепе археолошке и етнографске збирке.

У другој дворани налази се матичина библиотека, довољно богата за овако мали народ. Она садржи све српске књиге горње и доње Лужице, а доста и страних дјела Има одјељење и за словенску књижевност. Ова библиотека може играти врло важну улогу, ако буде отворена за публику. Она је постала поклонима, највећма пољском библиотеке Горника, и расте непрестано. Прошле године обогатила се је са 156 нових примјерака.

Што се саме Матице тиче, њено се стање види из овога: Прошле године имала је прихода свега 2.569 марака, а расхода 4.017, дакле дефицита 1448 марака. Овај дефицит дошао је отуда, што су морали ван прорачуна утрошити 1000 марака на музеј и друге суме на издање књига Варткових: „Библијска историја“ и „Мушке квартете“ за цјевачка друштва. Сад Матици остаје на ову пошљедњу цијелу 2.036 марака капитала. Међу тим цитреба у књигама је велика.

Да народ радо чита, види се из рачуна продатих књига прошле године: про-

и празновјерством оштити, да је Данска тек са великим трудом успјела покретити их у лутеранску вјеросповијест; али, како су дански пазаланици проповиједали „слово Христово“ на данском језику, којег Лапонци слабо разумијеваху, то су се поново били обратили својим првим божанствима. Данас тек особитим старатељем владе уједињеног краљевства, овђе у Тромзоу поучавају се на лапонском језику младићи, који кад сврше школе, иду по Лапонији као учитељи и проповиједани вјеросповијести. Лапонци који живе на руској земљишту, у мјесто лутеранске, исповиједају православну вјеру.

Овај народ, што пребива по пространој Лапонци, броји тек само 30 000 душа, од којих већи дио, или готово двије трећине живе по сјеверној Норвешкој; исти се дијеле по предјелима у којима живе, на двоје: на Sj efins и Fjeldfins. Први су становници Финимарка и занимају се риболовом, а други су жителји, унутрашњости и занимају се сточарством и у колико је могуће, земљорадњом. Њихово сточарство састоји се из сјеверних јелена, који су им сва њихова моћ и имање; мање или више има их сваки по неколико, а богатији имају их по 300—400 главо; љети се крећу и иду с њима за пасиштима, преносећи собом све своје имање заједно са шаторима и баракама, као оно цигани кроз наша мјеста; за зимницу среди им разноврених трава и лишћа, које преко љета купе, беру и за зиму брижу хране. Становници Финимарка напротив, немајући довољно биљне хране за своје јелене, науче их јести рибу, и тако преко зиме дајући им главе од бакалаја и других риба, издрже их до прољећа, кад по крковима њихових кућа почне зелити трава, са којом их онда хране. Ову живо-

дато је 7.619 комада. Ова бројка довољно је карактеристична, кад се узме у обзир, да од 100 000 горно-лужичких Срба има интелигенције свега неколико стотина; остало је све биједан сељак.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(О кропљењу лозе.) Прво кропљење лозе противу пероноспоре свуда је јамачно у нас довршено.

Данас нема већ ниједнога, који не би био савршено увјерен о потреби и користи кропљења. И дође ли само вријеме томе послу, сваки хита и оставља све друге послове, да би могао извршити овај посао, који му ујемчава поуздану јематву, ако га само мину друге непогоде, које могу да омету добар изглед на јематву.

Коњски камен, бордовска смјеша, штрдаљке итд., то су дневни разговори виноградара. Претреса се питање и о другим лијековима, који се по новинама нашим, а нарочито страним препоручују. Тако помиње се бургундска чорба, сапуњава чорба, додатак шећера и калафоније, разни прашкови итд.

Све су то мање више споредне ствари; главно је бакар (бакарни сулфат), који смета пероноспори да живи и спречава развијање њеног сјемена.

Пробало се је, да се нађу друга средства, можда и јевтинија и од јачег утицаја. Тако су чинена упоређења: са чорбама од цинкове галице (цинковог сулфата), сулфата кадмијума итд. И док је успјех са овима биљешким бројевима 1 и 2, докле је успјех од коњског камена био сталан на бројевима 6—9. Па и начин справљања бордовске смјеше остао је као најбољи са клаком. Пробано је, да се додаје: калафонија, шећер и др. у намјери, да се течност боље лијепи и дуже одржи, па се дошло до резултата, да опет сам клас доље остаје на лишћу но остали лишћевни додатци.

И апарати за кропљење — штрдаљке — већ су довољно усавршени, да потпуно задовољавају захтјеве и обезбеђују успјех. Само у погледу броја кропљења не треба се држати једног сталног реда. Управо број кропљења преко године нека се управља: према години која је више или мање погоднија за пероноспору, према врсти лозе, које су више или мање наклонене болести, па и према положајима виноградара. То значи: када је година кишнија и погодбе за пероноспору подесније, треба чешће кропити. Исто тако треба чешће кропити оне врсте, које су осјетљивије од болести; као и винограде, који су више изложени болести.

У редовним приликама нека се свакојако одмах пошаље цвјетања предузме друго кропљење, и тада с јачим раствором коњског камена од првога. Ако је у првом кропљењу узет 1½ килограма, онда у овом другом, нека се узме 2 килограма на 100 литара воде.

Чешће кропити па ма и са слабијим раствором, но ређе па са јачим, корисније је у сваком случају. То се објашњава тиме: што на дјеловима које пероноспора спопада, сјеме гљивнице налази трајно честице бакара (од коњског камена), те не може да ухвати корјена: док кад се ређе кропи, бакар, ма с каквим се материјалом мијешао, спадне и по најевљем

тињу — како већ горе наведох да је све њихово благо — употребљују за све домаће потребе; осим млијека, меса, коже, длаке, коју љети мијења и других користи, што од ње имају, употребљују је за пренос или возњу саоница — (којијех има три врсте „kjoerig, pulk, lokkek“); на овим саоницама, што су разног облика, могу вући од 85—100 килограма на дан: (по Pictet-у прошлог вијека чинена је једна проба, у којој су сјеверни јелени прелазили до 332 метра за један минут.) Пошто је у близини Тромсџа било неколико лапонских стада, то сам имао прилике, да видим њихове станове и ако сам их већ по вароши гледао. Осим јелена, што мноштвом окружавају мрке шаторе а гранатим роговима сачињавају читаву дубраву, видео сам их чобане или газде, који се при нашој појави показаше веома гостопримни, што у ствари и јесу; захваљивши им на понудама, поематрасмо час њих и њихово одјело, час кућу и њено покућство, а уз то слушасмо неугодни звук њиховог пјевања, са којим нам онаху представити важност јелена и љубав према отаџбини. Раста су врло малог (средњи стас броји се око 150 мет.), лица ружног, малих очију, испупченог чела и јагодица; са осталим својствима лица изгледаху као афрички пигмеји. Одјело им се састоји из више разноврсних комада, које покрива као гуњина, дуга до половине ногу (код жена краћа), а поврх исте се опашу и о лијевог бедра и мушки и женске без разлике посе нож обичне дужине. Куће су им како горе рекох, шатори или бараци; зимске или непокретне граде од камена највише у облику конуса, па их затијем покривају већином брезвом кором а поврх ње, поради веће топлоте посну земљу по којој посију траву; у унутрашњости тијех

времену, и тада гљивица узме маха, па је болест готова.

Може се видјети, како неко, у мислима да је учинио најбоље, нацмака лозе бордовском смјесом толико, да изгледа још издајека сасвим модро.

Чешћим прскањем и то се избјегне; јер тада се може и мања количина бордовске смјеше употријебити, па да буде опет добар успјех.

Нека дакле, нико не жали што ће излазити чешће штрдаљком у виноград. Ако с једне стране утроши више рада, с друге стране ће уштедети у материјалу, па опет иде на једно; а уз то још има користи, што је таквим радом обезбиједио себи успјех.

„Тежак.“

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 16 јуна

(Тужна вијест.) Пошље дужег боловања преминуо је овдје данас по подне Војвода Буро Матановић.

У идућем броју проговорихемо обширније о животу и раду тог заслужног црногорског државника

(Личне вијести.) Ове недеље стигли су нам овамо из Москве два госта. Први је познати наш пријатељ, професор Михаил Петровић Варавва, који већ по трећи пут посјеђава Црну Гору ради проучавања исте, а други колежски савјетник г. Владимир Андрејевић Хагељстрем.

(Из дјевојачког института Царице Марије.) Годишњи испити у дјевојачком институту завршени су у суботу испитом из музике и пјевања. Програм тог испита био је биран и према напретку појединих ученица удешен, а извршен је у свим тачкама најбољим успјехом. На испиту су присуствовали: ЊЊ ВВ. Господар, Њаз и Њагиња Нашљедници и Њ. Њ Свј. Свј. Њагиња Ксенија и Њаз Мирко, дворске даме, г. министар Губастов, г. Лермонтов са госпођом и више одличнијех позватијех особа.

У недељу је било у институтској цркви благодарење, а паз тога свечано читање класификација завршене школске године у присуству цијеле Њажевске Фамилије, г. Губастова и родитеља дјевојачких. Успјех био је уопште врло добар. У понедељак отпуштене су ученице својим кућама.

(Из основне школе.) У овдашњој цетињској мушкој и женској школи држали су се испити од 12—16 т. м. Успјех је био веома добар. Ученици (це) су одговорали смишљено и разговјетно. Наставна грађа је потпуно изведена. Нарочито се опажа знатан напредак у женској школи: богата градива ручног рада, перод успјеха у наукама, пружа зачетке и добрих будућих домаћица, а то је плод нашег правилно уређеног женског института, из којег излазе спремне учитељице. — Испитима је преједанао секретар Надзорништва, г. Перо Мартиновић. Било је више посјетилица из мјеста и са стране.

(Из нашег позоришта.) У сриједу поновило је Крсмановићево друштво лијепо мелодраму „Стари Каплар.“ И овог

кућа, бараса или шатора нема Бог зна што, шта би пажњу гледаоца на се привукло, већ напротив има нешто, што неважкнута одраћа. Хране се највише млијеком, маслом, рибом и месом јелена и разно-врне дивљачи, коју лове и без разлике, био вук, лисица или аец, једу; једино од свиња, као и мухамеданци зазиру! Од шпиритуозног пића највише употребљавају алкохол и пију га не само они, већ и остали житељи скандинавског полуострва. За маслом веома су похлепни, особито они који се риболовом занимају. — Можда због великог студа, што на води трпе. Поред свијех непогода, што у течају живота морају подносити било физично или материјално, и ако доста неприродно живе и неумјерено алкохола трпе, ипак су веома здрави и чешће доживе дубоку старост, непознајући икакве озбиљне болести. Понашања су веома моралног, ријетко да се збива међу њима крађа, убијетва или друга нечасна дјела, као ни код осталих Скандинаваца, а особито код Норвежана, као што ћете виђети из шљедбег примјера. Због разних тешкоћа поштанска служба није онђе као у другим државама уређена тако, да се по станоцима разносе писма или пакети, већ напротив примаоци или његов оцуномоћеник мора доћи сам на пошту да узме писмо; пакети пак понесу се на улице или путеве, који воде кућама оцијех, којима су упућени и ту се оставе без бојазни да ће их когод украсти, а наравно да се јави у кућу коме је пакет управљен и он тада лично пође и узме га.

(Свршиће се.)

пута изазвао је комад бурно одобравање многобројне публике, која је била сасвијем задовољна са игром глумача. Симпатије цијеле публике биле су на страни несретног Каплара Симона (г. Миловановића), убоге Мине Ранзбергове (гђе Стефановићке), и њене кћерке Еме (гђе Крсмановићке); али, што је публика њима толико симпатисала, главни је узрок осим њиховог доброг играња још и то, што је одвратни Фрошар (г. Јурковић) тако вјешто и природно одиграо своју тешку предредачку улогу. У опште играло се врло добро, а и оркестра под удравом г. капелника Вимера морала је на захтијевање публике поновити неке комаде.

(Из главног одбора за подизање дома умоболнијех.)

Преко окружног одбора Катунског и његових помоћника г. г. Сима и Сава Ковачевића, Николе Даковића и Николе Видовића приложили су из племена Грзговског:

	фор. п.
Г. г. Капетан Аким Даковић	10 —
Команд. Никола Ковачевић	10 —
Кап. фли. Никола Банићевић	10 —
Радомир Кривокапић, уч.	10 —
Јован Вујачић, оф.	10 —
Блажо Николић	10 —
Никола Видовић, тр.	10 —
Тодор Булаић, тр.	10 —
Перо Раковић, оф.	5 —
Симо Ковачевић, чин. поп. тел.	5 —
Стојан Кујачић, поп	5 —
Симо Ковачевић	5 —
Петар Булаић, пјеш.	5 —
Јован Ковачевић, гл. кмет	5 —
Лазар Дробњаковић, кмет	5 —
Мато Живковић, кмет	5 —
Благоје Ковачевић	5 —
Новица Булаић, оф.	4 —
Петар Вукаловић, тр.	4 —
Никола Мићановић, тр.	3 50
Крсто Кешељевић, поп	3 —
Новак Вучетић, оф.	3 —
Лука Миловић, бар.	3 —
Јевто Булаић, бар.	3 —
Стеван Вучић, бар.	2 50
Крсто Вујачић, бар.	2 50
Буро Јованов	2 50
Милош Трипов	2 50
Јован Ковачевић, оф.	2 —
Миџор Даковић гл. кмет	2 —
Симо Мартиновић, тел.	2 —
Божо Врбица, тел.	2 —
Бойца Кисин, тр.	2 —
Буро Вујачић, тр.	2 —
Ристо Вујачић, тр.	2 —
Павле Пренгашев	2 —
Јован Живковић	2 —
Сава Денда, тр.	2 —
Ђоко Јанков, тр.	2 —
Гаврило Аћимов	2 —
Филип Перков	2 —
Стеван Драгов	2 —
Тричко Радов	2 —
Божо Матов	2 —
Миле Пајов	2 —
Милди Марков	2 —
Никола Марков	2 —
Окица Шуљов	2 —
Лука Вуканов	2 —
Милован Милутинов	2 —
Крсто Савин	2 —
Томица Митров	2 —
Благоје Петров	2 —
Обрен Тодоров	2 —
Милош Антуновић	2 —
Стојан Антуновић	2 —
Пајо Митров	2 —
Пајо Матов, бар.	2 —
Мијајло Лаков	2 —
Смаил Јачевић	2 —
Илија Савов	2 —
Ђуро Перов	2 —
Сава Јалошевић	2 —
Машо Милутинов	2 —
Никола Шуљовић	2 —
Раде Уљаревић	2 —
Никола Денда	2 —
Перо Вуков	2 —
Новица Мићов	1 70
Мато Милошев	1 50
Никола Мргудов	1 50
Ристо Савин	1 50
Анрија Марков	1 50
Видак Дукин	1 50
Глигор Перов	1 50
Драго Новаков	1 50
Васо Игњатов	1 50
Еуде Сивов	1 50
Лука Станков	1 50
Ђорђе Луцин	1 50
Ђорђа Андрић	1 50
Шуњо Милошев	1 50
Вукота Савов	1 50
Илија Заграђанин	1 —
Гаврило Грубач	1 —
Благоје Глигорев	1 —
Милутин Јованов	1 —
Миџо Баков	1 —
Ђоко Мијов	1 —
Митар Николић	1 —
Томо Николић	1 —
Велица Лаиновић	1 —
Васо Богданов	1 —
Ђорђе Мушељин	1 —
Ристо Марков	1 —

Симо Митров	1 —
Тодор Петров	1 —
Благоје Петров	1 —
Стево Николин	1 —
Трипа Перов	1 —
Божо Ђетов	1 —
Тодор Јоков	1 —
Божо Јолов	1 —
Лука Николин	1 —
Ђорђа Јованов	1 —
Митар Лазарев	1 —
Мијајло Андрић	1 —
Саво Коичин	1 —
Шћепан Савин	1 —
Мушо Лисов	1 —
Радован Алић	1 —
Крсто Цуца	1 —
Анрија Томов	1 —
Лазар Томов	1 —
Тричко Вучуновић	1 —
Вуко Марков	1 —
Никола Антов	1 —
Јован Баков	1 —
Васо Марков	1 —
Марко Лазарев	1 —
Окица Ђурићин	1 —
Перо Папћев	1 —
Сава Голубов	1 —
Јанко Вучуновић	1 —
Лука Јевтов	1 —
Крсто Филипов	1 —
Милутин Видаков	1 —
Ђеко Филипов	1 —
Ристо Голубов	1 —
Ђеко Марков	1 —
Малица Миџорев	1 —
Митар Шалетин	1 —
Лука Радов	1 —
Богдан Костин	1 —
Никола Крстов	1 —
Аћим Сивов	1 —
Стеван Тривков	1 —
Крсто Ђоков	1 —
Марко Петров	1 —
Сава Лаков	1 —
Јован Пешин	1 —
Ђоко Савин	1 —
Раде Савов	1 —
Видак Ристов	1 —
Тривко Ристов	1 —
Пајо Перишин	1 —
Мијајло Јованов	1 —
Петар Милутинов	1 —
Петар Пајов	1 —
Лука Живков	1 —
Петар Митров	1 —
Мило Вуков	1 —
Мато Лаков	1 —
Ђуро Вуков	1 —
Миро Марков, бар.	1 —
Томо Стојанов	1 —
Тривко Савин	1 —
Јован Мићов	1 —
Анрија Дамјановић	1 —
Божо Јованов	1 —
Ђеко Пуров	1 —
Сава Андоров	1 —
Никола Ђуров	1 —
Милош Мрдов	1 —
Перо Лазарев	1 —
Стеван Бабић	1 —
Сава Бендераћ	1 —
Ристо Тривков	1 —
Ђуро Перутов	1 —
Сава Ђеков	1 —
Мијајло Обренов	1 —
Митар Живков	1 —
Живко Савов	1 —
Марко Ђонин	1 —
Петар Јовов	1 —
Митар Ројо	1 —
Јован Тодоров	1 —
Мато Мићов	1 —
Петар Ђелов	1 —
Кико Каргарић	1 —
Јован Тривков	1 —
Марета Радоичин	1 —
Мијајло Јованов	1 —
Ђорђа Марков	1 —
Јован Боичин	1 —
Лазар Васов	1 —
Симо Ђоков	1 —
Миро Лазарев	1 —
Крсто Николин	1 —
Мујо Илин	1 —
Јевто Благојев	1 —
Гојко Јованов	1 —
Тривко Тодоров	1 —
Шћепан Игњатов	1 —
Милован Вучков	1 —
Милош Андоров	1 —
Петар Бошков	1 —
Јевто Тодоров	1 —
Симо Митров	1 —
Ристо Томов	1 —
Симо Перков	1 —
Перко Тодоров	1 —
Благоје Сивов	1 —
Новица Пајов	1 —
Благоје Марков	1 —
Ђеко Радов	1 —
Симо Миров	1 —
Стеван Николин	1 —
Милован Радов	1 —
Гајо Живков	1 —
Васо Јованов	1 —
поп Стеван	1 —
Ристо Благојев	1 —
Стеван Сивов	1 —
Милош Сивов	1 —
Мијајло Николин	1 —
Шоро Николин	1 —

Јевто Митров	1
Ристо Вуков	1
Андреја Симов	1
Сава Филипов	1
Митар Перов	1
Томо Перов	1
Сава Перков	1
Зеко Лазев	1
Лако Филипов	1
Јевто Стеванов	1
Стеван Петров	1
Петко Вулов	1
Јоле Савин	1
Пајо Милошев	1
Токо Милутинов	1
Мирко Мушов	1
бар. Вукота Иванов	1
Лазар Јанков	1
Мило Савин	1
Максим Шћепанов	1
Аким Петров	1
Тодор Јовичин	1
Никола Андрић	1
Бошко Стеванов	1
Бирак Николин	1
Саво Илић	1
Мијајло Петров	1
Крсто Лучин	1
Крсто Бајов	1
Петко Кољин	1
Томо Обренов	1
Сава Милутинов	1
Симо Видаков	1
Благоје Васов	1
Антун Кијов	1
Петко Тодоров	1
Мијајло Дреков	1
Јошо Илић	1
Рамо Груичин	1
Раде Груичин	1

Свега: фтор. 434 90;

Од прије: „17997 66; ожа ж. 16036; брива 74;
Укупно: „18432 56; „ „ 16036; „ 74.
(Платаниће се)

Телеграми Бечког „Кор. Бира“

РИМ, 11 Јуна. — Сарако поднијеће сјутра Краљу листу новог министарства, у којем ће Сарако преузети пресједиштво и унутрашње послове, а Висконти-Веноста спољне послове. Комора сазвана је за 14. о. м.
ПОРТ ВИКТОРИЈА, 12 јуна. — Кодив је бољи; од дифтерије нема никаквих знакова.

РИМ, 12 јуна. — Краљ је потврдио ново министарство.
БЕЧ, 12 јуна. — У четвртак на подне положиће заклетву надвојвода Франц Фердинанд поводом предстојеће своје женидбе са графинjom Софијом Хотек, која ће се извршити почетком јула. У заклетви одрећи ће Франц Фердинанд својој дјечи, коју би имао из тог морганатског брака, право на пријестол, а и супругу му неће имати ни права ни титулу царице, нити дјеча из тог брака титулу надвојводеку.

ПЕТРОГРАД, 12 јуна. — Царским манифестом потврђују се закључци комисије, да се руски језик заведе у Финландију.
РИМ, 15 јуна. — У парламенту прочитао је Сарако изјаву владе, која је живо одобравана. У њој се позивају посланици на мирни парламентарни рад и увјерава се, да влада неће укинути уставна парламентарна правила.

БЕЧ, 10 јуна. — „Политичка Кореспонденција“ доноси из Петрограда, како су посланства руска на страни извијештена, да је руски цар одредио графа Ламбодорфа, да привремено врши дужност министра спољних послова.

БЕЧ, 15 јуна (у вече). — На подне свечано је положио Франц Фердинанд у присуству Тесара, надвојвода и великодостојника заклетву поводом предстојећег свог вјенчања са графинjom Хотек.

РИМ, 16 јуна. — У комори изабран је Вила за пресједника.

Англо-бурски рат.

ЛОНДОН, 14 јуна. — Роберте јавља, да су Бури заробили 50 инглешких кола. Осим тога потврђује, да су Бури ударили на регименту

Дербишајер и убили 35 Инглева, ранили 111, а све остале заробили.

Побуна у Кини.

ЛОНДОН 10 јуна. — Листови допосе из Шангаја, како се проноси глас из јапанског извора, да је у Тијенчину побијено 1 500 странаца.

БЕРЛИН, 10 јуна. — „Волфов биро“ доноси из Шангаја, да редовна кинеска војска бомбардира Тијенчин и да је ситуација врло критична.

ЧИФУ, 10 јуна. — Дознаје се из званичног извора, да се Тијенчин непрестано бомбардује. Скоро све стране колоније попаљене су, а конзулат амерички разорен. Појачања су врло нужна. Губитци су врло велики.

ПОЛА, 11 Јуна. — Аустроугарски ратни брод „Марија Терезија“ отпловио је за Кину.

ТИЈЕНЧИН, 11 Јуна. — Кинеске чете бомбардују од четвртка Тијенчин, али ипак нијесу успјеле да заузму варош. Положај у Тијенчину веома је озбиљан. Један дио вароши налази се у пламену. Браниоци вароши имали су доста губитака 2000 људи пошло им је у помоћ. Конзули управили су ноту кинеском адмиралу, у којој траже, да се кинески бродови уклоне.

БЕРЛИН, 11 Јуна. — Кинеско посланство јавља, да ће Ли-Хунг-Чанг поћи у Пекинг, да сузбије усташак Боксера, па да за тимјер посредује између кинеске владе и иностранјих посланика.

ШАНГАЈ, 12 Јуна. — Из Таку-а јавља се, да су Руси и Американци хтјели јуче да ослободе Деубан, али су били присиљени, да се повуку на траг. По свој прилици поновиће нападај у петак по ноћи, кад им стигну појачања. Подкраљ из Нанкинга јавља, да су легације у Пекингу потакнуте.

ПЕТРОГРАД, 12 Јуна. — Званично се објављују оне мјере, што је предузела руска влада поводом догађаја у Кини. Према томе, руске чете не иду у Кину у каквој непријатељској намјери, већ напротив, присуство руске војске у пријатељској држави може бити кинеској влади од велике користи у сукобу са устаницима и у успостављању реда.

ПЕТРОГРАД, 13 Јуна. — Царским указом позване су у ратно стање чете у округу Амуру и резерве у округу Сибирском и Амурском.

БЕРЛИН, 13 Јуна (у вече). — Њемачки конзул у Чифу јавља, да је Сејмур са иностраним посланицима, 20 километара далеко од Тијенчина, притиснут са сваке стране од Боксера. Инострано одјељење пошло је прије два дана из Тијенчина у помоћ Сејмору.

ВАШИНГТОН, 14 Јуна. — Шест поткраља, међу њима и Ли-Цунг-Чанг тражили су поново, да се престане са шиљањем војске у Кину, док Ли-Хунг-Чанг не дође у Пекинг. Америчка влада одговорила је, да не може испунити тај захтјев.

ПАЗИЗ, 14 Јуна. — Кинески министар у Паризу саопштио је Делкасу телеграм подкраља у Јанану, у којем се јавља, да је француски конзул Франсоа са пратњом оставио Јицац и пошао у Тонкинг.

ЊУЈОРК, 14 Јуна. — Амерички адмирал Кемпф јавља из Чифу-а, да је дознао од јапанске торпедбаче, да су савезне чете улегле у Тијенчин после битке, у којој су Јевропејци имали мало губитака. Чете су огуд пошле у помоћ Сејмору. Из извора јапанског проноси се глас, да је Сејмур заробљен и да су инострани посланици оставили Пекинг под пратњом кинеских војника.

ШАНГАЈ, 14 Јуна. — „Рајтер“ јавља, да се је 8000 Јевропејаца искрцало у Таку. Гласа се, да је код

Тијенчина 22 о. м. (по новом) убијено 120, а рањено 300 Руса. У Таку дошло је из Хонгконга 300 стријелца и 9000 индијских војника, који су пошли да ослободе Тијенчин.

БЕРЛИН, 14 јуна (у вече). — Конзул њемачки из Чифу-а јавља јутрос, да је Сејмур 14 километара од Тијенчина обкољен. Има 62 убијена и 200 рањених. Положај му је критичан, нипте помоћ од 2000 људи, који су пошли прије два дана пут Тијенчина под руским заповједништвом.

БЕЧ, 15 јуна. — Депеше стигле у Лондон, Париз и Петроград потврђују, да је Тијенчин ослобођен и да су инострани министри отпутовали из Пекинга.

ЛОНДОН, 15 јуна. — Новине јављају, да је Сејмур уснио да у понедељник пошаће у Тијенчин глас, да се налази осам миља далеко од Тијенчина у најозбиљнијем положају, да се може држати само два дана и да има 63 убијена, а 200 рањених. Конзул у Тијенчину примио је писмо из Пекинга од 19 о. м. (по новом кал.), у којем се каже, да су позвани инострани министри, да оставе Пекинг за 24 сата.

РИМ, 15 јуна. — Три ратна брода отпловила су пут Кине.

ЧИФУ, 15 јуна (у вече). — „Рајтер“ јавља, да је Сејмур ослобођен и да се сад враћа у Тијенчин. Луксовик руски Стевен са 10000 људи налази се на путу у Пекинг.

ПЕТРОГРАД, 15 јуна (у вече). — Вицеадмирал Алексејев јавља, да је међународно одјељење ослободило Сејмура у ноћи 26 о. м. (по новом) и да је пренијело 200 рањених од чета Сејмурових у Тијенчин.

ТОКИО, 16 јуна. — Јапанска влада одлучила је, да за сваки случај мобилизира једну дивизију. Ова мјера не значи никакво одступање од заједничке политике велесила. Влада јапанска запитала је велесиле, да ли налазе за угодно да се отпочну преговори о потоњим заједничким мјерама, које би се имале предузети у Кини обзиром на опасну ситуацију.

РИМ, 16 јуна. — Талијански конзул у Шангају званично је извијештен од подкраља у Нанкингу, да су легације у Пекингу потакнуте.

Објава.

Кућа Милована Цаковића постојећа у овој вароши у „Иванбеговој улици“ број 10 —, поземљуша од 7 мт. и 60 см. дужине и 6 мт. и 30 см. ширине —, износи се на јавној продаји за измир дуга трг. фирме „Anglo Montenegro“ из Под-горице.

Ко би желио поменути кућу купити, нека се пријави потписаној Управи 1 августа тек. год., ког ће се дана понудиоцу највеће цијене уступити.

Број 1134.

Цетиње, 26 маја 1900 год.

Управа
ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 48
76 (4—4)

Објава.

Овијем се износи на јавну продају кућа поземљуша Божа Радова Шћеповића, која је дугачка 5-50, а широка 7.20 мет., са 7²/₃ рала орачине — поља — у близини исте куће, које се имаће налази у капетанији Горњо зетској на Куће Шћеповића, — за измир заставног дуга, којег речени Шћеповић дугује Управи Општине вароши Никшића.

Ко би желио поменуто имаће купити тај нека се пријави 27 јуна

ов. год. у канцеларији овога суда јер ће се тога дана потписати по нудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају право прече купње, а жело се на тјецати у куповини, да тога дана буду присутни продаји, иначе, у смислу 55 чл. оп. имов. законика послјије се неће моћи својим правом служити.

Купац ће се чекати за исплату до 26 октобра ов. године.

Број 164.

Подгорица, 24 Маја 1900 год.

Кап. Ст. Раичковић

Број 50
145 (3—3)

ОБЈАВА.

Продаја руја округа Брдскога биће на 25. Јуна ове године и свршиће се истога дана на 5 ура по подне. Продаја ће се извршити у канцеларији Округног Суда на Данилову граду, ког ће се дана уступити понудиоцу највише цијене. Овај који руј узме треба да положи 100 наполеона кауције, било у повцу било у испокретним добрима. Купац такође има положити у готову фтор 100 на име трошка продајцима руја.

Дан лозград, 5 Јуна. 1900.

Канцеларија

Округног Брдског Суда.

Број 51
84 (2—2)

ЈА АНА ЧИЛАГ

са својом 185 центиметара дугом плавом и бујном косом, која је изјасла употребу јуни пуних 14 мјесеци помету сонставког пронахода. Моја је и мада испитана од најгласовитијих ауторитета и пронађена као једино средство против испадане косе, а постиже се сигуран успјех за рашћење косе. Призната је као једино и најбоље средство за ојачање тјеменице. Употребом мије помаде ојача код господи брк и коса и добију послјије кратке употребе како брк тако и коса природну свјетлост и јачину а отклња сједоћу косе све до дубоке старости.

Цијена 1 судића круна 2, 4, 6 и 10

Наручибе се отиремљу поштом сваки дан онима, који новац унапријед пошалу или приводу, да им се пониљка поувањем пошале.

Наручибе се шаљу на:

ANNA CSILLAG
Wien, I., Seilergasse, 5

Број 31
II II (10—20)

Објава.

Сви они дужници који дугују покојноме Јову Геруну, умољавају се да новце дугујуће одма шаљу г. Петку Пајовићу на Цетиње, за измирити оне дугове које дугује покојни Јово Герун.

Цетиње. 1900.

Комисија

Број 54
33 (2—3)